

Анастасія ЧУДНІВЕЦЬ

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ В СУЧАСНОМУ АРХІТЕКТУРНО- ПРОСТОРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Анотація. Розглянуто основні способи сучасного застосування петриківського розпису, як виду українського народного орнаментального малярства, в оздобленні інтер'єрів та екстер'єрів. Проаналізовано найтипівіші зразки, основні прийоми й тенденції такого застосування. Визначено основні відмінності застосування петриківського розпису в інтер'єрах та екстер'єрах, співвідношення традицій та новацій, розбіжності між основними тенденціями розпису, що побутують у Петриківцях та особливостями застосування його мотивів поза межами традиційного ареалу. Розглянуто взаємозв'язок між декоруванням споруд стінописами та їхнім функціональним призначенням. Також, здійснено спробу простежити модифікацію стилістики петриківського розпису в умовах сучасного архітектурно-просторового середовища. *Ключові слова:* петриківський розпис, стінопис, інтер'єр, екстер'єр, орнамент, монументальний живопис.

Постановка проблеми. Архітектура, в усі часи, була невід'ємною складовою буття людей, формуючи життєвий простір, що забезпечував культурну, релігійну та естетичну функції. У контексті художніх епох архітектура була одним зі стилетворчих видів мистецтва, водночас набуваючи локальних національних рис формувала так званий національний стиль. У ньому віддзеркалювалися естетичні погляди, космогонічні уявлення та світогляд кожної нації. Відродження традицій у сучасному українському мистецтві, зокрема в архітектурі, актуалізувалося зі здобуттям Україною незалежності. Потреба у поверненні національних рис сучасній українській архітектурі детермінує освоєння досягнень українського народу у формуванні самобутнього національного стилю.

Вагомою складовою в художньому оформленні житлової архітектури, а згодом і громадських споруд, в Україні був декоративний розпис, де превалував рослинний орнамент. Стінописи здавна відомі в Україні, виконували ряд функцій, зокрема художню, обрядову, естетичну. Розташовані, як правило, навколо вікон та дверей, зокрема для захисту оселі від негативних енергій, вони підкреслювали основні функціональні деталі споруди [6, с. 53]. Одним з провідних осередків стінопису була Петриківка.

Застосування петриківського орнаменту в оформленні сучасних інтер'єрів та екстер'єрів набуває актуальності, оскільки він виник саме як стінопис. Сьогодні ця тенденція є вельми поширеною. У такий спосіб оформлюються як громадські, так і житлові споруди. Як важливий елемент етнічного декору, петриківський розпис,

хоча й на нього часто покладають репрезентативну функцію нашої країни, залишається об'єктом етнодизайну середовища певного регіону. З огляду на природно-географічні фактори, що впливають на формування національного характеру архітектури, він відображає його лише до певної міри. Тому зрозумілим є обмежене використання петриківського та стилістично-подібних йому стінописів. Художній потенціал даної галузі народної творчості зумовлює потребу більш уважного вивчення можливостей її використання в сучасному архітектурному середовищі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тему присутності національних рис і застосування етнічно забарвленого декору в українській архітектурі досліджували В. Гурін [1], В. Дударець [3], О. Смоляр [9], Л. Гнатюк [2], В. Єгорова [5], Р. Дяченко [4], Т. Косміна [6], С. Подолинний [8] та інші. Попри значний обсяг досліджень, це питання не втратило своєї **актуальності**, оскільки національний стиль в українській архітектурі перебуває в процесі свого становлення. Кожного року з'являється все більше зразків його застосування, тому дана тенденція потребує дослідження та рефлексії.

Прикладів петриківського розпису у зовнішньому та внутрішньому декорі архітектурних споруд останнім часом побільшало, а в самій Петриківці це стало певною тенденцією. Тож **метою** даної розвідки є розглянути і проаналізувати наявні зразки такого оздоблення, та прослідкувати модифікації його стилістики порівняно з традиційним розписом.

Викладення основного матеріалу дослідження. Використання петриківського розпису в архітектурно-просторовому середовищі зумовлено традиціями, у зв'язку з чим, більш поширеним є розпис в інтер'єрі, аніж в екстер'єрі. Він виконувався відповідно до календарно-обрядового циклу, коли двічі на рік білили і по-новому розписували хату. Слід зазначити, що розписи в інтер'єрі територіально більш поширенні, у той час як зовнішні розписи споруд властиві саме Петриківці.

Порівнюючи сучасний інтер'єрний розпис з екстер'єрним, з огляду на його якість, доцільність й технічне виконання, бачимо, що екстер'єри поступаються інтер'єрам витонченістю виконання через відсутність співпраці між петриківськими майстрами і професійними дизайнерами, які задають певні обмеження задля досягнення загального позитивного враження й узгодженості всіх елементів з урахуванням функціонального призначення споруди.

Приклади розпису інтер'єрів житлових будинків є поодинокими через високу вартість рукотворного стінопису, натомість в оформленні громадських споруд ця тенденція є більш помітною. Особливо це стосується тематичних закладів громадського харчування. Сучасність диктує нові умови щодо функціонального призначення таких закладів. Якщо раніше основний акцент у їхньому призначенні робився виключно на харчовій функції, то тепер ці заклади отримали чимало додаткових, серед яких провідними є розважальна та дозвільна функції. Все частіше з'являються

тематичні заклади, що мають власний стиль. Відповідно, публіка стає більш вибагливою і надає перевагу закладам з «родзинкою», де інтер'єр має свою атмосферу і насичений цікавими дизайнерськими знахідками [4, с. 133]. Петриківський розпис активно використовується в оформленні відповідних закладів з яскраво вираженою українською тематикою.

Показовим прикладом застосування петриківського розпису є інтер'єр дитячого реабілітаційного комплексу «Перлина Придніпров'я», виконаний художниками Центру народного мистецтва «Петриківка». Розписи виконано у просторі білих стін, на прямокутних площинах, що асоціативно нагадують паперові малюнки, які були поширені в Петриківці на початку ХХ століття. Серед цих стінописів переважають сюжетні, де, як правило, зображено сценки традиційних занять українців: вишивання, гра на бандурі, сопілці, скрипці, танці, святкування. Орнаментальні композиції фризного характеру фрагментарно розміщені й на квадратних колонах. Виконані вони в єдиній стилістиці та кольоровій гамі. У такий же спосіб оздоблено конференц-залу, їдальню та ряд інших приміщень. Хоча наявні розписи досить традиційні, ансамбль справляє цілісне та приємне враження, передусім з точки зору технічного виконання. Щоправда сучасні меблі та інші аксесуари стилістично дисонують з розписами, а декоративні, скоріше за все штучні, пальмоподібні рослини порушують загальну єдність розписів та споруди, а також ідею їхнього використання.

У внутрішньому оздобленні ресторану-музею «Щекавиця» в Києві використано петриківський розпис авторства В. Панко та Г. Назаренко. Ресторан складається із 28 зал, оформлених у сільському стилі, відповідно до тематики, відображеної у їхніх назвах: медівня, світлиця, на болоті, повітка, рибацький зал, мельник, горище, кошара, дівоча, комора і курник та ін. Стінописи тут представлені локально з акцентом на печі, що є виправданим і традиційним, адже піч з давніх-давен була центром домівки і мала високий рівень сакралізації [6, с. 53], через що їй приділялася підвищена увага, при оздобленні. Основна композиційна схема — це «букет», «килимок». Розписи доповнено декоративним фризом, розміщеним на зовнішній частині балки, композиція симетрична. Декор повністю підпорядкований архітектурному простору і підкреслює його функціональні деталі. Загалом, таке оформлення є досить традиційним, але майстерність його виконання надає сучасним стінописам вишуканості. Досить оригінально виглядає бенкетна зала ресторану, де розписи асиметрично розміщені у верхніх частинах стін та на стелі. Вони є основним декоративним акцентом у даному приміщенні, характеризуються легкістю, витонченістю, й не перевантажують інтер'єр, завдяки мінімальному використанню аксесуарів.

В інтер'єрі київського ресторану «Хатинка» В. Панко та Г. Назаренко помітно відходять від традиції. Хоча розписи традиційно підпорядковані архітектурі, застосування їх на стелі, на площинах, розчленованих декоративними балками, створює оригінальну інтерпретацію народних мотивів. Сам розпис також стилістично видо-

Настінний розпис, виконаний групою майстрів під керівництвом А. Пікуша. Приблизно 2012 рік

змінений, традиційні елементи замінено фруктовими плодами, що звичайно, не є чимсь винятково новаторським, але зустрічається в петриківському розписі набагато рідше. Сусідня зала має одноманітне оздоблення, що контрастує із наявними аксесуарами. Кольорова гама обмежена двома комплементарними кольорами: рожевим та зеленим, які даються в легких розбілах. Серед основних елементів переважають, стилізовані у петриківському стилі, троянди.

Цікавим дизайнерським прикладом використання петриківського розпису є оформлення інтер'єру ресторану української кухні в Ніщі «Le pont vers KYIV», що з французької перекладається як «Міст до Києва». Автором розпису на стінах та декоративного оздоблення барної стійки є петриківська майстриня В. Тимошенко. У стінописах, що розміщені локально, переважно як вертикальні панелі, використаний один із найдавніших традиційних для всієї європейської цивілізації мотивів — мотив «дерева життя», поданий у авторській інтерпретації художниці. Розпис смугою продовжується на стелю, де набуває ознак абстракціоністського полотна із плям-птахів. Основою кольорової гами є теплі відтінки жовтого та червоного. У зображеннях метеликів, що час від часу ритмічно повторюються, авторка подекуди додає блакитний колір. Найбільшою окрасою даного інтер'єру є барна стійка-комин, бічні панелі якої оздоблені по центру стрічковим фризом петриківського орнаменту. Кольорова гама насичена, об'єднує червоний, жовтий та білий на темно-зеленому тлі. Але найбільш естетизуючу роль в інтер'єрі відіграє світло, оскільки декоративні панелі мають підсвітку і у вечірній час декоративні панно та фрагменти стінописів перетворюються на своєрідні вітражі. У декорі закладу

також використано традиційні петриківські тарілки. На нашу думку, все-таки існує певна стилістична невідповідність між аксесуарами, барною стійкою і стінописом, хоча їхнє акцентне застосування не справляє враження надмірної еклектичності. Окремо взяті, абстраговані одне від одного, ці елементи є досить вишуканими.

Зустрічається петриківський розпис і в оформленні інтер'єрів сучасних житлових приміщень. При цьому важливим є почуття міри, оскільки його втрата може перетворити помешкання на сувенірну крамницю. В. Куцевич зауважує, що обмежена кількість структурних елементів інтер'єру покращує сприйняття й відчуття цілісності його композиції, наголошує на важливості визначення акцентного простору, де мають розташовуватися елементи декору [7, с. 194]. Прикладом такого підходу можна вважати оформлення В. Панко інтер'єру вітальні та приміщення басейну приватної садиби. Розписи тут подані локально і слугують композиційними акцентами. Наприклад, у вітальні, що являє собою приміщення атріумного типу на одній із стін, біля сходів, таким акцентом є довга орнаментальна стрічкова композиція від підлоги і до стелі. Але це не звичайний фриз. Сюжетна композиція, у яку майстриня додала, своїх улюблених синіх птахів, що ритмічно чергуються з групами квітів, розбивається на десять квадратних площин, у яких розташовані орнаментальні зображення, що частково перериваються, послідовно розвиваючись вже в іншій площині. Дечим таке вирішення нагадує великі кахлі, з яких викладається картинка. Кольорова гама — обмежена, базується на відтінках синього, з домінуючим ультрамариним, для контрасту, дуже дозовано, вводиться також комплементарний жовтогарячий. У приміщенні басейну, основні розписи, тієї ж самої стилістики та кольорового вирішення, що й у вітальні, делікатно заповнюють обрамлення навколо вбудованого телевізора. Акцентом цього приміщення є оформлення дверей.

У оформленні екстер'єрів звертають на себе увагу дві основні тенденції, детерміновані географічним чинником: розписи у Петриківці та розписи поза її межами. У Петриківці останніми роками поширилося застосування місцевого розпису в архітектурі. Пов'язана дана тенденція передусім із внесенням петриківського розпису до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО, що посилило загальний інтерес до даного виду народного мистецтва. У самій Петриківці виникла необхідність якось позначити унікальність цього населеного пункту, який станом на 2013 рік мало чим відрізнявся від решти поселень України. Заповнення цієї «прогалини» відбувається двома шляхами. Перший полягає у використанні на фасадах будівель великорозмірних банерів з фрагментами робіт петриківських майстрів. Дане явище часто має назву «фейкових фасадів». Не маючи органічного зв'язку з архітектурним об'єктом, такий декор нагадував обгортання коробки у подарункову упаковку. Зокрема, не досить вдалимими були співвідношення масштабу орнаментів та самої споруди, а фрагментарне використання

В. Панко, Г. Назаренко.

Інтер'єр ресторану
«Щекавиця». 2007.

Настінний розпис

В. Тимошенко. Інтер'єр
ресторану української кухні
в Ніцці «Le pont vers KYIV»

В. Панко. Інтер'єр вітальні

В. Панко, Г. Назаренко.
Інтер'єр ресторану «Хатинка». 2008. Настінний розпис

Оформлення екстер'єру
Петриківської районної
адміністрації

Оформлення екстер'єру
Петриківської районної
бібліотеки

мотивів часто руйнувало композицію, закладену автором у свою роботу. У такий спосіб у Петриківці оздоблено будівлю районної адміністрації та Будинок дитячої творчості.

Іншим способом декоративного оздоблення екстер'єрів петриківських споруд є стінопис, який у Петриківці набуває широкого застосування. Це варто відзначити в цілому як позитивну тенденцію до створення в українській архітектурі національно-забарвленої стилістики, але подекуди вона набуває форми «манії розмальовування», коли головне — розмалювати, і не важливо, що і як.

Варто зауважити, що випадки застосування петриківського розпису в оздобленні новобудов трапляються рідко. Частіше розписують фасади типових споруд радянського зразка, що не вирізняються художньою виразністю і часто під розписи не пристосовані. Хоча б тому, що для якісного результату фасад має бути тинькованим, оскільки цегляна кладка не сприяє такому оздобленню. Прикладом, такого застосування може слугувати фасад Петриківської районної бібліотеки. Відповідно,

намагання застосувати розписи, у даному випадку, носить дещо штучний характер і цілісність, як важливий показник якості мистецького твору часто у таких спорудах відсутня. Це скоріше нагадує реконструкцію старовинних розписів, але вже в контексті радянської архітектури, що на нашу думку, є еkleктичним, а подекуди межує з кітчем.

Якщо навіть стіни споруди тиньковані й пристосовані для орнаментального оздоблення, петриківським майстрам дуже важко відійти від традицій, що побутували в осередку та впроваджувати певні новаторські знахідки. Зокрема, це прослідковується у типових композиціях, кольоровому вирішенні. Часто здається, що розписи повторюють концепцію портативних мальовок, які використовувалися у декорі інтер'єрів минулого. Такий підхід обумовлює композиційну неузгодженість: відсутнє співвідношення у формах між самими композиціями та фасадами споруди, при чому стінопис здається наліпкою, а не частиною архітектурного вирішення. Такий приклад можна бачити в оздобленні фасаду Петриківської аптеки.

Адже у часи, коли народне мистецтво вже не є народним у чистому вигляді, коли майстри живуть у світі, не ізольованому від професійного мистецтва, отримують художню освіту і для декого петриківський розпис став професійним заняттям, хотілося б і більше професіоналізму. Прикладом, органічного використання петриківського розпису вважаємо, оздоблення фасаду Петриківського музею етнографії. Хоча розписи музею і наслідують місцевій традиції, однак вони розташовані локально, у верхній частині будівлі й виконані у єдиному доволі мінімалістичному стилі, що композиційно не перевантажує споруду, а натомість оживляє її. Кольорова гама розпису традиційна, хоча тло — світло-рожеве. Загалом, декорована у такий спосіб споруда справляє приємне враження.

За межами Петриківки спостерігається підвищення інтересу до інтерпретації петриківського розпису у зв'язку із сучасними віяннями та тенденціями. Одним із прикладів його застосування в сучасній архітектурі є оформлення екстер'єру торговельного центру «Приозерний» у місті Дніпро. Фасад споруди майже скляний до самого верху, ескалатор, розташований біля стіни центрального фасаду, створює легку діагональну спрямованість цокольної лінії, яка повторює його напрямок.

Запропоноване оздоблення являє собою горизонтально розташовану в центральній частині фасаду стрічкоподібну асиметричну композицію з легким діагональним тяжінням та зі зменшенням маси до верху. Досить вдало використане ритмічне чергування однакових за формою, але різних за розміром елементів, що надає композиції жвавості та природності. Щоправда, елементи розташовані не вздовж стебла, як це традиційно відбувається у петриківському розписі. Самого стебла немає. Розташування елементів хаотичне, хоча вони підпорядковані загальному напрямку руху композиції вздовж уявної діагональної вісі. Можливо, вони також занадто стилізовані з огляду на традицію, але за словами І. Юрченка, абстраговане

узагальнення та спрощення форм, як і різна кількісна візуальна вага орнаменту у співвідношенні до незаповнених ним просторів є важливими умовами втілення орнаменту, переосмисленого відповідно до вимог сучасності [10, с. 1023].

Вдалими є пропорційні співвідношення розмірів квітів і розмірів споруди, що сприяє виразності, водночас не перевантажує композицію фасаду та не домінує над архітектурним вирішенням.

Цікавою і доречною є кольорова гама: на прозорому тлі тонованого скла, у якому віддзеркалюється небо, надаючи фону розмаїття відтінків від сірого до синього, залежно від погодних умов, блакитні квіти, у поєднанні з жовтими серединками та зеленим листям, створюють спокійну кольорову гаму. Застосована тут техніка аплікації вініловими наклейками досить доречно, створює враження синтезу матеріалів а не простого накладання.

Ще одним оригінальним прикладом застосування петриківського розпису в сучасній архітектурі, що інтерпретує традиції народного мистецтва є мурал на житловому будинку в Харкові, виконаний художником і технічним директором творчої групи Kailas-V А. Пальвалем. Стінопис являє монументальну композицію, із застосуванням петриківського розпису, поданого в авторській інтерпретації у поєднанні з народними мотивами геометризованого характеру, розкиданих по площині за принципом мозаїки. Саме таке розташування є досить новаторським й оригінальним і не справляє враження архаїчності та випадкової реінкарнації старовини в сучасних умовах.

Висновки. Розглянутий матеріал дозволяє зазначити, що застосування петриківського розпису в оздобленні архітектурного середовища є явищем актуальним і позитивним. Застосування національно забарвлених мотивів, яким зокрема є петриківський розпис, є позитивною тенденцією відродження національних культурних традицій в архітектурі. Зрозуміло, що стилістично петриківський розпис, який використовуються сьогодні в архітектурно-просторовому середовищі, значно відрізняється від традиційних зразків. Такі стінописи зберегли лише декоративну функцію, а отже їхнє розміщення не регламентується певними магічно-релігійними уявленнями, що розширило сферу їхнього застосування. Але, на жаль, нерідкою є безсистемність, стихійність та неузгодженість розпису з архітектурним середовищем, хоча на рівні масової культури такі спроби мають значний позитивний емоційний відгук. Одночасно у самому осередку, де вплив традиції особливо значний, мають місце труднощі пов'язані з переосмисленням петриківського розпису в сучасних умовах, які вимагають не реставрації, а інтерпретації національних мотивів, пошуків нових композиційних рішень ретельно узгоджених з архітектурною філософією. Такі розписи доречні в етноцентрах, закладах харчування чи розваг, пунктах туристичного призначення. На нашу думку, використання розписів у поєднанні з підсвітленням, а також оздоблення ними нетипових, на перший погляд, елементів

Оформлення екстер'єру торговельного центру «Приозерний» у Дніпрі

Оформлення екстер'єру аптеки в смт. Петриківка

Оформлення фасаду житлового будинку у Харкові

інтер'єру, як скажімо, вікно, двері, стеля чи навіть підлога, звичайно ж у якісному професійному виконанні, могли б бути цікавим оригінальним вирішенням, а також переосмисленим поглядом на традиційні форми в сучасних умовах.

Якщо в Петриківці, як етнографічному осередку, деякі вольності у зовнішньому декорі споруд допустимі, то завдання відродження національного стилю та створення національного колориту в архітектурі вимагає усвідомленого фахового підходу до використання таких стінописів в оформленні вітчизняних екстер'єрів — до застосування розпису в зовнішньому оздобленні сучасних споруд, поза межами осередку, треба підходити виважено й з позицій докорінного переосмислення.

Література

1. Гурін В. М., Кузнецова І. О. Петриківський розпис як засіб створення національно ідентифікованого інтер'єру аеровокзалу // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ, 2010. Вип. 25. С. 301–306.
2. Гнатюк Л., Полищук Я., Музиченко О. Етнодизайн в інтер'єрі готельно-ресторанних комплексів // Теорія та практика дизайну. Мистецтвознавство. 2015. Вип. 7. С. 46–52.
3. Дударець В. Роль природних факторів у виявленні національних рис в дизайні та архітектурі України // Вісник Університету «Україна». Сер.: Сучасні інженерні технології. 2013. № 1(16). С. 205–211. URL: http://www.vmurol.com.ua/upload/Naukovo_doslidna%20robota/Elektronni_vidannya/Visnik_UU/Visnik_UU_Suchasni_inzhenerni_tehnologiyi_1_16_03.12.2013.pdf (дата звернення: 28.11.2017).
4. Дьяченко Р. Художньо-естетичні особливості інтер'єрів закладів харчування як осередків дозвілля і розваг // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2015. № 1. С. 132–136.
5. Єгорова В., Черепанова А., Бедрик С. Настінний розпис як різновид декоративно-прикладного мистецтва // Вісник ПДАБА. 2013. № 14. С. 58–63.
6. Косміна Т. Народне мистецтво в архітектурному ансамблі традиційного житла // Українське мистецтвознавство. Матеріали. Дослідження. Рецензії: зб. наук. праць. Київ, 2008. Вип. 8. С. 52.
7. Куцевич В. Архітектурне міське середовище як синтез мистецтв // Вісник університету «Україна». 2013. № 1(16). С. 192–197.
8. Подолінний С., Каширіна Н. Етнокультурна символіка як ідеологічна основа архітектурної діяльності // Вісник ПДАБА. 2013. № 1.
9. Смоляр О. В. Формування дизайну інтер'єрів готелів шляхом використання засобів монументального декоративного мистецтва // Вісник ХДАДМ. 2014. № 1. С. 27–32.
10. Юрченко І. Методика використання мотивів архітектурного декору Львівської сецесії в сучасному дизайні меблевих виробів // Народознавчі зошити. 2014. № 5 (119). С. 1021–1026.

References

1. Hurin V.M., Kuznetsova I. O. Petrykivskyi rozpys yak zasib stvorennia natsionalno identyfikovanoho interieru aerovokzalu [Hurin V., Kuznetsova I. Petrikivka painting as a mean of creating the nationally-identified interior of the Central bus station] // Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia: nauk.-tekhn. zb. [Contemporary problems of the architecture and city planning: Collected scientific and technical works] / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Kyiv. nats. un-t bud-va i arkh. Kyiv, 2010. Vyp. 25. S. 301–306.
2. Hnatiuk L., Polishchuk Ya., Muzychenko O. Etnodyzain v interieri hotelno-restorannykh kompleksiv [Hnatiuk L., Polishchuk Ya., Muzychenko O. Ethnic design in the interiors of the hotel and restaurant compounds] // Teoriia ta praktyka dyzainu. Mystetstvoznavstvo [Theory and practice of design. Art studies]. 2015. Vyp. 7. S. 46–52.
3. Dudarets V. Rol pryrodnykh faktoriv u vyavlenni natsionalnykh rys v dyzaini ta arkhitekturi Ukrainy [Dudarets V. The role of natural factors in determining national traits in design and architecture of Ukraine] // Visnyk Universytetu «Ukraina». Ser.: Suchasni inzhenerni tekhnologii [Herald of the «Ukraine» University. Series: Contemporary engineering technologies]. 2013. No. 1(16). S. 205–211. URL: http://www.vmurol.com.ua/upload/Naukovo_doslidna%20robota/Elektronni_vidannya/Visnik_UU/Visnik_UU_Suchasni_inzhenerni_tehnologiyi_1_16_03.12.2013.pdf (last accessed: 28.11.2017).
4. Diachenko R. Khudozhno-estetychni osoblyvosti interieriv zakladiv kharchuvannia yak oseredkiv dozvillia i rozvah [Diachenko R. Artistic and aesthetical features of the public catering interiors as units of leisure and entertainment] // Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv [Herald of the National Academy of the Managing Staff of Culture and Arts]. 2015. No. 1. S. 132–136.
5. Yehorova V., Cherepanova A., Bedryk S. Nastinnyi rozpys yak riznovyd dekoratyvno-prykladnoho mystetstva [Yehorova V., Cherepanova A., Bedryk S. Wall painting as a genre of decorative and applied arts] // Visnyk PDABA [Herald of the Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture]. 2013. No. 14. S. 58–63.
6. Kosmina T. Narodne mystetstvo v arkhitekturnomu ansamblі tradytsiinoho zhytla [Kosmina T. Folk art in the architectural ansamble of the traditional housing] // Ukrainske mystetstvoznavstvo. Materialy. Doslidzhennia. Retsenzii: zb. nauk. prats [Ukrainian art studies. Materials. Research works. Reviews: Collected papers]. Kyiv, 2008. Vyp. 8. S. 52.
7. Kutsevych V. Arkhitekturne miske seredovyshche yak syntezy mystetstv [Kutsevych V. Architectural city space as a synthesis of the arts] // Visnyk universytetu «Ukraina» [Herald of the «Ukraine» University. Series: Contemporary engineering technologies]. 2013. No. 1(16). S. 192–197.
8. Podolynnyi S., Kashyryna N. Etnokulturna symvolika yak ideolohichna osnova arkhitekturnoi diialnosti [Podolynnyi S., Kashyryna N. Ethnic and cultural symbolics as an ideological basis of architectural activity] // Visnyk PDABA [Herald of the Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture]. 2013. No. 1.

9. Smoliar O. V. Formuvannia dizainu interieriv hoteliv shliakhom vykorystannia zasobiv monumentalnogo dekoratyvnoho mystetstva [Smoliar O. Creating hotels' interior design using monumental decorative art] // Visnyk KhDADM [Herald of the Kharkiv State Academy of design and Arts]. 2014. No. 1. S. 27–32.

10. Yurchenko I. Metodyka vykorystannia motyviv arkhitekturnoho dekoru Lvivskoi setsesii v suchasnomu dyzaini meblevykh vyrobiv [Yurchenko I. Methods of usage of architectural décor motifs of the Lviv secession in contemporary design of furniture pieces] // Narodoznavchi zoshyty [Folk studies papers]. 2014. No. 5 (119). S. 1021–1026.

Анастасия Сергеевна Чудновец

Интерпретация петриковской росписи в современной архитектурно-пространственной среде

Аннотация. Рассмотрены основные способы применения петриковской росписи как вида украинской народной орнаментальной живописи в интерьерах и экстерьерах современных сооружений. Анализируются типичные образцы, основные приемы и тенденции такого применения. Определяются основные различия в применении петриковской росписи в интерьерах по сравнению с экстерьерами, а также соотношение традиций и новаций, различий между основными тенденциями, которые бытуют в Петриковке с особенностями использования мотивов петриковской росписи за ее пределами. Рассматривается взаимосвязь декорирования сооружения стенописью с его функциональным назначением. Также, предпринята попытка проследить модификацию стилистики петриковской росписи в условиях современной архитектурно-пространственной среды.

Ключевые слова: петриковская роспись, стенопись, интерьер, экстерьер, орнамент, монументальная живопись.

Anastasiya S. Chudnivets

Interpretation of Petrykivka painting in modern architecture

Summary. This article is an attempt to consider the main methods of usage of Petrykivka painting in modern interiors and exteriors. The most typical examples, basic techniques and trends of such application are analyzed. The main differences in the application of Petrykivka painting in interiors are compared with exteriors. Traditions and innovations, the differences between the main tendencies in the village are compared with the peculiarities of the usage of the motifs outside of Petrykivka. The interconnection between decoration and functional purpose of buildings are examined. Also, an attempt to follow the modification of the stylistics of the Petrykivka painting in the conditions of the modern architectural environment is made.

Keywords: Petrykivka painting, wall-painting, interior, exterior, ornament, monumental painting.

Розділ третій

**ОСОБИСТІТЬ
У МИСТЕЦТВІ**

